

ski radovi mogu se dobro koristiti za naučna ispitivanja, a također i u industrijske i tehničke svrhe. Moderna geodezija se ne može zamisliti bez mjerenja sile teže, a za koju među geodetskim stručnjacima vlada veliki interes. U članku su iznešeni instrumenti načina rada, upotrebljen je najnoviji gravimetar Noergaard-ov. On je i detaljno opisan.

Jan Picha: Usporedba nekih stajališta njihala u ČSR s Noergaard-ovim gravimetrom.

U ČSR je bilo izvršeno nekoliko nezavisnih mjerenja s njihovima. U članku se raspravlja o mogućnosti ocjene i upoređivanja tih podataka sada kad je postavljena gravimetrijska mreža na cijelom državnom području.

Ing. Dr. Vaclav Stanek: Određivanje gustoće slojeva radi redukcije mjerenja uslijed sile teže.

Radi određivanja intenziteta sile teže ispod površine zemlje, i za redukciju nekih geodetskih mjerenja (na pr. ortometrijske popravke kod nivelmana) potrebno je odrediti gustoću gorskih

slojeva. U članku se opisuju stanovite metode tog određivanja.

Ročník 10/57 7. Prosince 23. února 1949 Číslo 3

ZEMĚMĚŘICKÝ OBZOR

SIA

ZEMĚMĚŘICKÝ VĚSTNÍK
ROČ. XXXVII

ČASOPIS PRO GEODEZII
A ZEMĚMĚŘICTVÍ

Vydává se dvakrát měsíčně
ING. DR. EDUARD J. POUL

Redakce: U příslušího úřadu národního zeměměřičského úřadu
Praha 1, Žitná 11, telefon 103 103

Mimořádné číslo: U příslušího úřadu národního zeměměřičského úřadu
Praha 1, Žitná 11, telefon 103 103

ČÍSLO 3

Prof. Dr. B. Picha a Ing. Dr. V. Stanek: Usporedba nekih stajališta njihala u ČSR s Noergaard-ovim gravimetrom. Ing. Dr. Vaclav Stanek: Određivanje gustoće slojeva radi redukcije mjerenja uslijed sile teže. Ing. M. J. Jelen: Napomene o točnosti mjerenja Sterneckovim njihovima.

SPOLEK ČESKOSLOVENSKÝCH INŽENÝRŮ
PRAHA 1, JAMNÁ ULICE 100, BDM SIA, TELEFON 103 103

Ročník, 10. 57. Číslo 3, 23. února 1949. Číslo 3, 23. února 1949. Číslo 3, 23. února 1949.

Ing. Mir. Jelen: Napomene o točnosti mjerenja Sterneckovim njihovima.

Ing. M. J.

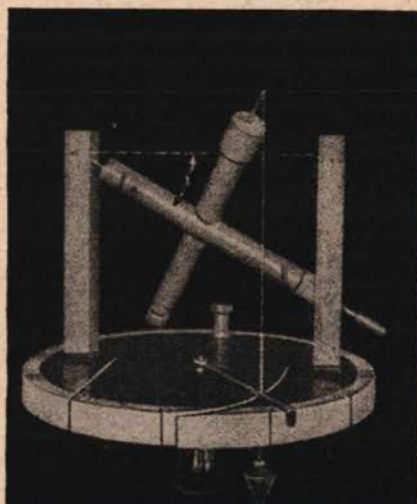
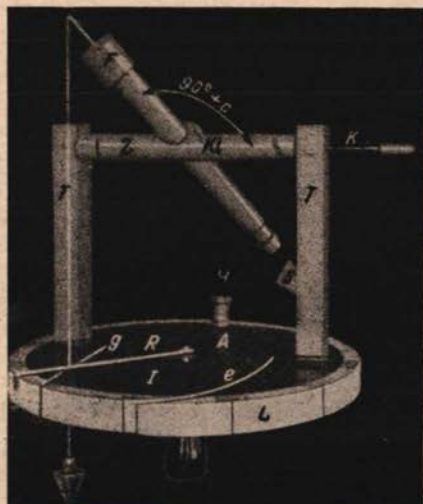
Vijesti

UČILA ZA PREDMET »GEODEZIJA«

Na stručnoj konferenciji saveznog značaja, koja je održana 1949 u Zagrebu po pitanju učila za predmet geo-

dezija, pisac ovih redaka je predložio između ostaloga ova dva učila:

1. Model karikiranog teodolita od drveta za pokazivanje pogrešaka

u pretjerano velikim iznosima i rektifikaciju istih. Kao osnova trebao je poslužiti jedan štampani rad dr. Zaara — Graz — koji je bio otštampan god. 1944 u Zeitschrift für Instrumentenkunde.

2. Nomogram-računalo za računanje tahimetrije odnosno formula

$$D = a K_1 \cos a + k \cos$$

$$h = K_2 \cos a \sin a + K \sin a$$

prema ideji Wagner-Puller (vidi knjigu dr. Neidhardt II. str. 84)

radi očiglednosti produkata $\cos a$

$$\times \cos a \text{ odnosno } \sin a \cos a$$

Oba prijedloga su prihvaćena i u sporazumu sa direktorom Geodetskog tehnikuma u Zagrebu izrađen je klišeji za model dr. Zaara. Pošto do sada još uvijek nije došlo do produkcije tih učila, donosi se ovdje slika modela, i preporučam svim školama gdje se uči rektifikacija teodolita da si prema slici sami izrade ovo vrlo jednostavno ali podesno učilo.

Ing. Cimerman

URBANISTIČKI SAVJETI.

Još 1949. g. U službenom listu br. 78/49. donesena je Uredba o generalnom urbanističkom planu, po kojoj se pri NO Kotara i Grada imaju formirati Urbanistički savjeti. Za članove tih savjeta izabiru se predstavnici najvažnijih ustanova, poduzeća i organizacija, kao i stručna lica. Prema tome bit će veoma česti slučaj da će kao članovi savjeta biti izabrani i geodetski stručnjaci, jer je njihova suradnja u tim savjetima značajna.

Radovi savjeta otpočeli su intenzivnije djelovati početkom ove godine. Da bi oni drugovi koji budu surađivali u savjetima, bili obavješteni o zadatku savjeta, pa prema tome o svojim dužnostima i funkcijama, bit će potrebno da se sa ovim predmetom detaljnije pozabave. U tu svrhu bit će vrlo korisno ako prouče članak Podatelj za sastavljanje generalnog urbanističkog plana, koji je štampan u »Lokalnoj pri-

vredi« mjesječniku Komiteta za komunalne poslove br. 12/1950. g.

U članku se naglašava važnost urbanističkog plana kao ispravnog rješenja privrednog, političkog i kulturnog razvoja područja za koji se izrađuje, kao i za čitavu našu zemlju. Kako je dobar plan i dobar projekt moguće sastaviti samo na bazi dobrog i detaljno razrađenog programa, potrebno je predhodno ispitati sve okolnosti i sve faktore koji djeluju na razvoj pojedinog centra i njegovog šireg područja. Kako je to obiman zadatak, kod kojega je potrebno uskladiti interese raznih ustanova i poduzeća, osniva se Urbanistički savjet, sa zadatkom davanja pomoći izvršnom odboru kod sastavljanja programa. Dalje su u članku nabrojani »Analitički podaci« koje je potrebno prikupiti, a od kojih jedna glava odnosi se na podatke o postojećim planovima, kao i mogućnost nadopune odnosno izrade novih planova.

Br.

VIJESTI IZ GEODETSKE SEKCIJE DIT-a HRVATSKE

Godišnja skupština sekcije održana je 22. XII. 1950. u velikoj dvorani Dita u Pierotijevoj ul. 4. Skupštinu je otvorio predsjednik sekcije Ing. Jemrić, dok je izvještaj o radu sekcije u prošloj godini podnio tajnik geom. Vukovojac.

Na početku svoga izlaganja tajnik sekcije je naglasio, da je dužnost ovogodišnje skupštine, da odluči o daljnjem djelovanju geodetske sekcije u okviru DIT-a — Hrvatske ili da se odluči za izdvajanje u samostalno društvo.

U koliko se stvori zaključak za potpuno osamostaljenje sekcije u društvo geodeta, onda je nužno dati opće obra-

zloženje i prijedlog budžetiranja, precizirajući sve prihode i sve rashode.

Kako ovo pitanje nije jednostavno, jer nekih teškoća pri radu u okviru DIT-a do sada nismo imali, a osim toga što želimo ovo kao i mnoga druga pitanja iz struke razloziti sa što većim brojem geodetskih stručnjaka, to je usvojen prijedlog da se i ovo pitanje odloži na neodređeno vrijeme, dok jedan širi sastanak, u formi savjetovanja, ne razmotri naše mogućnosti i donese potrebnu odluku.

★

Dosadašnji rad geodetske sekcije

Prije 5 god. održan je prvi širi sastanak geodetskih stručnjaka u Zagrebu. Na tom sastanku izabran je inici-

jativni odbor, koji je u zajednici sa sličnim odborima tehničkih grana osnovao zajedničko društvo inženjera i tehničara.

Godine 1946. održan je I kongres DITA-a u Zagrebu na kojem je sudjelovala i naša sekcija u raznim podkominisijama, koje su riješavale organizaciona i stručna pitanja. Iste godine (1946) pokrenut je »Bilten« sekcije kao stručni list za obavijesti iz struke. Njegov početak iako u skromnom opsegu, bio je vrlo težak, ali ne smijemo mi moći činjenicu da je zalaganjem i upornošću tadašnjeg urednika (Ungarova) i ostalih drugova ovaj skrojni »Bilten« kasnije postao »Geodetski list« u kojem surađuju naši uvaženi i brojni stručnjaci.

U 1947 god. pretresana su u sekciji pitanja potreba geodetskih kadrova kao i programi srednjih i visokih stručnih škola u zajednici sa predstavnicima školskih vlasti. Naša sekcija je bila protivna stvaranju prevelikog broja geod. stručnjaka sa t. zv. užom (jednostranom) specijalizacijom u toku samoga školovanja, nego je zastupala stanovište, da se ta specijalizacija formira nakon školovanja i uglavnom nakon ukazanih sklonosti pojedinca.

Ujedno je predloženo, da školovanje na srednjoj geod. školi bude najmanje četverogodišnje. Zatim je zaključeno, da treba sve udžbenike svih škola dopuniti sa stvarnim zadacima i primjerima iz geod. prakse, zatim ilustracijama sa velikih radova, da bi se na taj način počela propaganda.

Posebno je predlagano mjerodavnicima, da se nastoji i omogućiti daljnje usavršavanje pojedinaca nakon školovanja u pojedinim predletima, za koje imaju najviše interesa i sklonosti.

Rad sekcijske uprave u prošloj godini uglavnom se odnosi na sljedeće akcije:

1. Dat je prijedlog za osnivanje i rad stalnog Geodetskog Savjeta Geodetske uprave pri Vladi NRH. U Savjetu bi sudjelovali isključivo geodetski stručnjaci i riješavali bi samo probleme unutar geodetske struke i njenih služba na području naše NR. Za ostvarenje ovog prijedloga nužno je, da u Savjetu budu zastupane sve naše geod. ustanove i poduzeća, koja će na taj način u zajedničkom tijelu koordinirati potrebe i zamisli naših teoretičara, praktičara, pedagoga i organizatora.

2. Pokrenuta je akcija, da se svi do-

sadašnji osnovni propisi o osnovnim i primjenjenim radovima revidiraju i ponovo izdaju.

3. Tražena je pomoć i olakšanje rada za stručnjake, koji se bave uz normalan rad i naučnim radom.

4. Razmotren je konkurs za izradu nivelmanskog instrumenta i date su opaske.

5. Zatraženo je priznavanje godina službe za mirovinu kod službenika, koji su ranije djelovali u privat. sektoru.

6. Predloženo je razvrstavanje radnika u geod. struci po grupama poslova (prema kvalifikacijama i sposobnostima).

7. Razmotreno je pitanje rada i honoriranja geod. stručnjaka unutar radnog vremena, te izvan redovnog radnog vremena, pitanje tarifa za takove radove kao i pitanje vanjske saradnje.

8. Raspravljalo se o arondaciji i komasaciji posjeda seljačkih radnih zadruga.

9. Pokrenuto je pitanje povezivanja sa međunarodnim stručnim organizacijama.

10. Dat je prijedlog da godišnji odmor za geodete traje minimalno 21 dan.

Kako do danas nije riješeno vrlo mnogo općih pitanja u geodetskoj struci i njenim službama, čije bi načelno riješenje dalo bolje rezultate u pogledu korištenja podataka i kadrova, to smatramo, da je velika potreba sazivanja jednog općeg savjetovanja (kongresa) geodetskih stručnjaka.

Novo izabranom odboru stavljeno je u dužnost da izvrši sve pripreme za sastav programa toga savjetovanja, sa napomenom da se prije glavnog savjetovanja treba izvršiti savjetovanje po svim NR.

Savjetovanje bi obuhvatilo sljedeće probleme:

1. Kadrovi, njihovo školovanje i korištenje kako, koliko, zatim usavršavanje poslije školovanja i specijalizacija.

2. Zadaci, opći — osnovni i ostali primjenjeni.

3. Instrumenti i pribor — metode u radu.

4. Uslovi rada i honoriranje.

5. Kvalitet radova, problem točnosti.

6. Postojeći podaci, čuvanje i korištenje.

7. Kartografski radovi.

8. Reprodukcionj radovi.

9. Stručna štampa.
10. Perspektiva struke i njenih služba.
11. Naučni radovi, institut.
12. Produkcija instrumenata i pomagala.

U novu upravu geodetske sekcije izabrani su slijedeći drugovi:

Durdan, Gašljević, Hadibeganović, Janković, Klak, Neidhardt, Palčić, Ro-

jić, Runje, Šošarić, Ungarov, Vukojac i po jedan delegat kojeg izaberu podružnice u Splitu i Osijeku.

Na prvoj konstituirajućoj sjednici izvršen je izbor predsjednika uprave geod. sekcija i izvršena je podjela zaduženja po referadama. Za predsjednika izabran je Ing. Branko Palčić, tajnika geom. Dane Vukovojac, blagajnika Ing. Runje Danko.

Iz uprave

Zaključujući 1950. g. pokazalo se da veliki broj drugova kojima smo dostavljali list, nije ispunio svoje obaveze i podmirio dužnu pretplatu. Ima drugova, koji nam ne samo za 1950. g., već i za 1949. g. duguju cjelokupan ili djelomičan iznos pretplate.

Razumljivo je, da uz ovakove prilike teško uspjevamo vezivati kraj s krajem, i da ćemo se jednog dana naći pred nemogućnošću da list dalje štampano.

Molimo radi toga sve drugove, koji su naši dužnici, da svoje obaveze podmire. Nerado pribjegavamo poimeničnom pozivu podmirenja pretplate putem lista, ali ćemo u krajnjem slučaju biti primorani da i to učinimo.

Neki nam se drugovi žale da list redovito ne primaju. Nije kod toga naša griješka, jer se list po izlasku iz štampe redovito otprema. U koliko zbog ovog nekom nedostaje poneki broj, neka nas obavijesti jednom kartom, pa ćemo mu taj broj rado naknadno dostaviti u koliko istim još raspoložemo.

Kroz protekle dvije godine izišlo je iz škola mnogo mlađih kolega. Neznatan je broj onih koji su se na list pretplatili. Pozivamo ih ovim, da to urade, jer nam je teško shvatiti, da ima geodetskih stručnjaka koji se ne bi interesirali za probleme i događaje u stručnom životu, koje će opširno naći u našem listu.

Mi smo pokušavali da list plasiramo i u našim stručnim školama i da već sada buduće kolege zainteresiramo za njega. Nažalost tu nijesmo — uza sva nastojanja — postigli željeni rezultat, a osobito kod Geodetskih srednjih tehničkih škola u Beogradu i Skoplju. Tamo smo redovito slali listove, a da do sada nismo primili na ime pretplate nikakovog iznosa.

Molimo sve drugove da nas u našem nastojanju pomognu time da po mogućnosti gdje god mogu prošire broj pretplatnika.

»GEODETSKI LIST«: vlasnik i izdavač Geodetska sekcija DITH-e, Zagreb, Pijerotijeva ul. 4. — Odgovorni urednik: Ing. Mato Janković, Zagreb, Hrvojeva ul. 5. — Uredništvo: Zagreb, Draškovićeva ul. 40. — Administracija: Šibenik, Ured za katastar. — Predplata za 1950. god. 150 din. Za studente geodezije i učenike geodetskih tehnikuma 90 din. — Sve dopise i reklamacije šalju se na: Geodetski list - Šibenik. — Tekući račun kod Narodne banke filijala Šibenik br. 531-906010.